Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

17. detsember 2015 *

Eelotsusetaotlus — Majanduspoliitika — Dumping — Gaasitoitega ühekordselt täidetavad tulekiviga taskutulemasinad — Määrus (EÜ) nr 1225/2009 — Artikli 11 lõige 2 — Aegumine — Artikkel 13 — Kõrvalehoidmine — Rakendusmäärus (EL) nr 260/2013 — Kehtivus — Dumpinguvastase tollimaksu lõppe kuupäeval, mil selle kehtestanud määrus oli juba kehtetu — Kaubandusstruktuuri muutus

Kohtuasjas C-371/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Finanzgericht Hamburg'i (Hamburgi finantsvaidluste kohus, Saksamaa) 17. juuni 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 1. augustil 2014, menetluses

APEX GmbH Internationale Spedition

versus

Hauptzollamt Hamburg-Stadt,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: kolmanda koja president L. Bay Larsen neljanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal ja K. Jürimäe (ettekandja),

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: ametnik I. Illéssy,

arvestades kirjalikus menetluses ja 2. juuli 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— APEX GmbH Internationale Spedition, esindajad: *Rechtsanwalt* M. Hackert ja R. Etehad,

— Euroopa Liidu Nõukogu, esindaja: S. Boelaert, keda abistasid *advocat* D. Geradin ja *advocat* N. Tuominen, hiljem *advocat* N. Tuominen,

— Euroopa Komisjon, esindajad: F. Erlbacher, T. Maxian Rusche ja A. Stobiecka-Kuik,

olles 16. juuli 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 18. märtsi 2013. aasta rakendusmääruse (EL) nr 260/2013, millega laiendatakse määrusega (EÜ) nr 1458/2007 Hiina Rahvavabariigist pärit gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes kehtestatud lõplikku dumpinguvastast tollimaksu Vietnami Sotsialistlikust Vabariigist lähetatud gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordile, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Vietnami Sotsialistlikust Vabariigist pärinevana või mitte (ELT L 82, lk 10, edaspidi „vaidlusalune määrus"), kehtivust.

2 Taotlus on esitatud APEX GmbH Internationale Speditioni (edaspidi „APEX") ja Hauptzollamt Hamburg-Stadti (Hamburgi linna kesktolliamet, Saksamaa) vahelise kohtuvaidluse raames, mis käsitleb nimetatud ameti otsust määrata APEX-ile tasumiseks dumpinguvastane tollimaks.

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr 1225/2009

3 Euroopa Liidu poolt dumpinguvastaste meetmete kohaldamist reguleeris põhikohtuasjas tähtsust omaval ajavahemikul nii nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1225/2009 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (ELT L 343, lk 51, parandus ELT 2010, L 7, lk 22) esialgses versioonis kui ka versioonis, mis tulenes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2012. aasta määrusest (EL) nr 765/2012 (ELT L 237, lk 1, (edaspidi „algmäärus").

4 Algmääruse põhjendus 19 sätestab:

„[…] ühenduse õigusaktid [peaksid] sisaldama sätteid, mis käsitleksid selliseid praktikat, sh ühenduses või kolmandas riigis üksnes kaupade kokkupanekut, mille põhieesmärgiks on dumpinguvastastest meetmetest kõrvale hoida."

5 Määruse artikli 10 „Tagasiulatuvus" lõige 1 sätestab:

„Ajutisi meetmeid võetakse ja dumpinguvastaseid tollimakse kohaldatakse üksnes nende toodete suhtes, mis lastakse vabasse ringlusse pärast artikli 7 lõike 1 alusel või, olenevalt olukorrast, artikli 9 lõike 4 alusel tehtud otsuse jõustumist, kui käesolevas määruses sätestatud eranditest ei tulene teisiti."

6 Määruse artikli 11 lõike 2 esimene lõik näeb ette:

„Lõplik dumpinguvastane meede aegub viie aasta möödudes selle kehtestamisest või viie aasta möödudes viimase läbivaatamise lõpetamise kuupäevast, mis hõlmas nii dumpingut kui ka kahju, kui läbivaatamisel ei otsustata, et selle kehtivuse lõppemisega võib tõenäoliselt kaasneda dumpingu või kahju jätkumine või kordumine. Aegumise läbivaatamine algatatakse komisjoni või ühenduse tootjate poolt või nende nimel tehtud taotluse põhjal ning meede jääb jõusse läbivaatamise tulemuste selgumiseni."

7 Määruse artikkel 13 „Kõrvalehoidmine" on sõnastatud järgmiselt:

„1. Käesoleva määruse alusel kehtestatud dumpinguvastaseid tollimakse võib laiendada kolmandatest riikidest pärineva samasuguse toote või sellega võrreldes väheseid muudatusi sisaldava toote impordile või vähesel määral muudetud samasuguse toote impordile riigist, kus meetmeid kohaldatakse, või selle toote osade impordile, kui esineb kehtivatest meetmetest kõrvalehoidmine. Kui toimub kehtivatest meetmetest kõrvalehoidmine, võib dumpinguvastaseid tollimakse, mis ei ületa artikli 9 lõike 5 kohaselt kehtestatud tasakaalustavat jääktollimaksu, laiendada neid meetmeid kohaldava riigi äriühingutest

pärinevale impordile, mille toodete suhtes kohaldatakse individuaalseid tollimaksumäärasid. Kõrvalehoidmiseks loetakse kolmandate riikide ja ühenduse või riigi, kus meetmeid kohaldatakse, üksikute äriühingute ja ühenduse vahelise kaubandusstruktuuri muutust, mis tuleneb tavast, protsessist või toimingust, millel ei ole piisavat nõuetekohast põhjendust või majanduslikku õigustust peale tollimaksu kehtestamise, ja kui on tõendeid kahju kohta või selle kohta, et tollimaksu parandav mõju on samasuguse toote hindade ja/või koguste tõttu ohustatud ning et dumping esineb seoses samasuguste või sarnaste toodete puhul varem kindlaksmääratud normaalväärtustega, vajadusel artikli 2 sätete kohaselt.

Esimeses lõigus nimetatud tava, protsess või toiming sisaldab muu hulgas asjaomase toote mõningast muutmist, et seda saaks liigitada tollikoodide alla, mille suhtes tavaliselt meetmeid ei kohaldata, kui muudatused ei muuda toote põhiomadusi, toote lähetamist läbi kolmandate riikide, kus meetmeid kohaldatakse, eksportijate või tootjate müügistruktuuri ja -kanalite ümberkorraldamist riigis, kus meetmeid kohaldatakse, et lõpuks ekspordiksid nende tooteid ühendusse tootjad, kelle toodete suhtes kohaldatakse individuaalseid tollimaksumäärasid, mis on väiksemad kui tollimaks, mida tootjate toodete suhtes kohaldatakse ja lõikes 2 märgitud asjaoludel toimuvat osade kokkupanemist ühenduses või kolmandas riigis.

2. Ühenduses või kolmandas riigis toimuvat kokkupanekut käsitletakse kehtivatest meetmetest kõrvalehoidmisena, kui:

a) tegevus algas või laienes oluliselt alates dumpinguvastase uurimise algatamisest või vahetult enne seda ning vaatlusalused tooteosad pärinevad riigist, mille suhtes meetmeid kohaldatakse, ja

[…]

c) tollimaksu parandav mõju on ohustatud kokkupandava samasuguse toote hindade ja/või koguste osas ning kui on tõendeid dumpingu esinemise kohta seoses samasuguse või sarnase toote puhul varem kindlaksmääratud normaalväärtustega.

3. Uurimised algatatakse käesoleva artikli kohaselt komisjoni algatusel või liikmesriigi või huvitatud isikute taotlusel, kui on olemas piisavalt tõendeid lõikes 1 sätestatud asjaolude kohta. Uurimised algatatakse pärast nõuandekomiteega konsulteerimist komisjoni määrusega, millega võib anda tolliasutustele ka korralduse nõuda impordi registreerimist artikli 14 lõike 5 kohaselt või nõuda tagatisi. Uurimist toimetab komisjon, keda võivad abistada tolliasutused, ning see viiakse lõpule üheksa kuu jooksul. Kui lõplikult tuvastatud faktid õigustavad meetmete kohaldamisala laiendamist, teeb seda nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal pärast konsulteerimist nõuandekomiteega. Nõukogu võtab ettepaneku vastu, kui ta ei otsusta ettepanekut lihthäälteenamusega tagasi lükata ühe kuu jooksul pärast selle esitamist komisjoni osapoolt. Laiendamine jõustub kuupäevast, mil artikli 14 lõike 5 kohaselt kehtestati registreerimise nõue või hakati nõudma tagatisi. Käesoleva määruse asjakohaseid menetlussätteid, mis käsitlevad uurimiste algatamist ja läbiviimist, kohaldatakse käesoleva artikli alusel.

[…]”.

8 Algmääruse artikli 14 lõige 5 sätestab:

„Komisjon võib pärast nõuandekomiteega konsulteerimist anda tolliasutustele korralduse võtta impordi registreerimiseks kohaseid meetmeid, et selle impordi suhtes saaks edaspidi alates registreerimise kuupäevast meetmeid kohaldada. Impordi registreerimisnõude võib kehtestada pärast ühenduse tootmisharu vastavat taotlust, mis sisaldab piisavat tõendusmaterjali, õigustamaks sellist sammu. Registreerimine algatatakse määrusega, milles näidatakse selle meetme eesmärk ning vajaduse korral ka võimaliku tulevase kohustuse prognoositav summa. Impordi registreerimise nõue kehtestatakse kõige rohkem üheksaks kuuks.”

9 Määruse artikkel 18 näeb ette:

„1. Kui mõni huvitatud isik ei võimalda juurdepääsu vajalikule teabele või ei esita vajalikku teavet käesolevas määruses ette nähtud tähtaegade jooksul või märkimisväärselt takistab uurimist, siis võib nii negatiivsed kui ka positiivsed esialgsed ja lõplikud järeldused teha kättesaadavate faktide põhjal. […]

[…]

6. Kui huvitatud isik ei tee koostööd või teeb koostööd osaliselt ning kõnealust asjakohast teavet seetõttu ei anta, võib tulemus olla kõnealusele isikule vähem soodne kui koostöö puhul."

Gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate kohta käivad dumpinguvastased määrused

10 Pärast seda, kui Euroopa tulemasinatootjate ühendus oli 1989. aastal esitanud kaebuse Euroopa Komisjonile, võeti vastu nõukogu 25. novembri 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 3433/91 Jaapanist, Hiina Rahvavabariigist, Korea Vabariigist ja Taist pärinevate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes lõpliku dumpinguvastase tollimaksu kehtestamise ja ajutise dumpinguvastase tollimaksu lõpliku sissenõudmise kohta (EÜT L 326, lk 1; ELT eriväljaanne 11/17, lk 292).

11 Vastavalt selle määruse artiklile 1 kehtestatakse muu hulgas Hiina Rahvavabariigist pärinevate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks.

12 Dumpinguvastasest tollimaksust võimaliku kõrvalehoidmise uurimise tulemusel võeti vastu nõukogu 25. jaanuari 1999. aasta määrus (EÜ) nr 192/1999, millega laiendatakse Hiina Rahvavabariigist pärinevate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes määrusega (EMÜ) nr 3433/91 kehtestatud lõplikku dumpinguvastast tollimaksu teatavate Hiina Rahvavabariigist pärinevate või Taiwanist saadetavate või sealt pärinevate gaasitoitega ühekordseks kasutamiseks mõeldud korduvtäidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordile ja Taiwanist saadetavate või sealt pärinevate ühekordselt täidetavate tulemasinate impordile ning lõpetatakse Hongkongist ja Aomenist saadetavate ühekordselt täidetavate tulemasinate impordi suhtes kohaldatav menetlus (EÜT L 22, lk 1; ELT eriväljaanne 11/30, lk 170).

13 Nimetatud määruse artikkel 1 näeb ette, et määrusega (EMÜ) nr 3433/91 kehtestatud dumpinguvastast tollimaksu laiendatakse Taiwanist saadetud või sealt pärinevate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordile ning teatavate Hiina Rahvavabariigist pärinevate või Taiwanist saadetud või sealt pärinevate gaasitoitega korduvtäidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordile.

14 Määrusega nr 3433/91 kehtestatud ja määrusega nr 192/1999 laiendatud dumpinguvastane tollimaks jäeti kehtima nõukogu 12. septembri 2001. aasta määrusega (EÜ) nr 1824/2001, millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvavabariigist pärinevate ja Taiwanist saadetud või sealt pärinevate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes ning teatavate Hiina Rahvavabariigist pärinevate ja Taiwanist saadetud või sealt pärinevate korduvtäidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes (EÜT L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 11/38, lk 143), ja nõukogu 10. detsembri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1458/2007, millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvavabariigist või Taiwanist pärit või Taiwanist saadetavate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes ning teatavate Hiina Rahvavabariigist või Taiwanist pärit või Taiwanist saadetavate korduvtäidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes (ELT L 326, lk 1).

15 Komisjon tegi 1. mail 2012 Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 127, lk 3) avaldatud „teates teatavate dumpinguvastaste meetmete eelseisva aegumise kohta" teatavaks, et muu hulgas Hiina Rahvavabariigist või Taiwanist pärit või Taiwanist saadetavate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes kehtivad dumpinguvastased meetmed aeguvad 13. detsembril 2012, juhul kui ei algatata nende läbivaatamist algmääruse artikli 11 lõikes 2 ette nähtud menetluse kohaselt. Kuna pärast selle teate avaldamist ei esitatud ühtki nõuetekohaselt põhjendatud läbivaatamistaotlust, siis tegi komisjon 12. detsembril 2012 Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 382, lk 12) avaldatud „teates teatavate dumpinguvastaste meetmete kehtivuse lõppemise kohta" teatavaks, et asjaomased dumpinguvastased meetmed aeguvad lõplikult 13. detsembril 2012.

16 Vahepeal oli komisjon 25. juuni 2012. aasta määrusega (EL) nr 548/2012, millega algatatakse uurimine seoses võimaliku kõrvalehoidmisega teatavate Hiina Rahvavabariigist pärit gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes nõukogu määrusega (EÜ) nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastastest meetmetest teatavate Vietnamist lähetatud gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi kaudu, olenemata sellest, kas tooted on deklareeritud Vietnamist pärinevana või mitte, ning kehtestatakse kõnealuse impordi suhtes registreerimisnõue, (ELT L 165, lk 37), artikliga 1 algatanud uurimise, tegemaks kindlaks, kas Vietnamist pärit gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate importimisel liitu hoitakse kõrvale nõukogu määrusega (EÜ) nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastastest meetmetest.

17 Selle määruse artikliga 2 kohustati liikmesriikide tolliasutusi võtma vastavalt algmääruse artikli 13 lõikele 3 ja artikli 14 lõikele 5 asjakohaseid meetmeid määruse artiklis 1 määratletud impordi registreerimiseks.

18 Vaidlusalune määrus võeti vastu määrusega nr 548/2012 algatatud uurimise tulemusel, mis käsitles ajavahemikku – nn aruandeperiood – 1. aprillist 2011 kuni 31. märtsini 2012.

19 Vaidlusaluse määruse põhjendused 28–30 ja 36, mis käsitlevad Vietnami eksportivate tootjate poolt tehtud koostöö ulatust, on sõnastatud järgmiselt:

„(28) Nagu põhjenduses 18 nimetati, vastas küsimustikule seitse äriühingut. Nende vastuste kohaselt oli liitu müüdud tulemasinate kogus aruandeperioodil suurem kui Eurostati Comexti andmebaasis registreeritud liitu imporditud tulemasinate kogus. Hoolimata asjaolust, et vastustes sisalduvat müügimahuteavet ei peetud usaldusväärseks, nagu selgitatakse järgnevalt põhjenduses 29, ollakse seisukohal, et see annab siiski märku koostöö kõrgest tasemest ja et uurimisalused äriühingud esindavad üldsuundumust.

(29) Seitsme Vietnami [eksportiva] tootja juurde tehtud kontrollkäikude ajal leiti, et nad kõik olid esitanud teavet, mida ei saanud pidada uurimise jaoks asjakohaste järelduste tegemiseks usaldusväärseks. Eelkõige leiti, et need seitse äriühingut andsid valeandmeid oma toodangu mahu, tulemasinaosade impordi ja kogu müügimahu kohta. Samuti leiti, et osa uurimisaluse tootega seotud äritegevusest puudus ametlikust raamatupidamisarvestusest ja et osa toodete kokkupanemisega seotud tööst tegid mitteametlikud alltöövõtjad. Peale selle ei deklareeritud [Hiina Rahvavabariigist] imporditud osade koguseid või esitati need valesti ning osa müügist ei kajastunud äriühingute raamatupidamisarvestuses. Seetõttu ei olnud võimalik teha usaldusväärselt kindlaks eelkõige asjaomaste äriühingute kogu toodangu- ja müügimahtu või võrrelda uurimisaluse toote tegelikke müügihindu ja põhiliste sisendmaterjalide, nagu gaas, kulusid andmetega, mis olid esitatud küsimustikule antud vastustes.

(30) Võttes arvesse põhjenduses 29 kirjeldatud olukorda, teatati eksportivatele tootjatele, et vastavalt algmääruse artiklile 18 kavatsetakse uurimise järelduste aluseks võtta täpseimad kättesaadavad faktid. […]

[…]

(36) Eeltoodut arvestades tuli järeldused gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi kohta Vietnamist liitu teha kättesaadavate andmete põhjal kooskõlas algmääruse artikli 18 lõikega 1. Selleks et andmete esitamatajätmine osapoolte poolt ei takistaks uurimist, asendas komisjon seega Vietnami tootjate esitatud kontrollimatud andmed muude kättesaadavate andmetega, näiteks Eurostati Comexti andmebaasi omadega, et määrata kindlaks impordi üldmaht Vietnamist liitu, ja taotluses esitatud kuluandmetega, et määrata kindlaks Hiina osade osatähtsus (vt põhjendus 50).”

20 Kõnealuse määruse põhjendus 37, mis käsitleb Hiina eksportivate tootjate poolt tehtud koostöö ulatust, on järgmine:

„Hiina eksportivad tootjad koostööd ei teinud. Seega tuli järeldused liitu imporditava vaatlusaluse toote ning gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate ekspordi kohta [Hiina Rahvavabariigist] Vietnami teha kättesaadavate andmete põhjal kooskõlas algmääruse artikli 18 lõikega 1. [Hiina Rahvavabariigist] Vietnami toimuva ekspordi üldmahu kindlakstegemiseks kasutati taotluses esitatud ÜRO Comtrade’i statistikat.”

21 Selle määruse põhjendused 38–44, mis käsitlevad kaubandusstruktuuri muutusi, sätestavad:

„2.4. Kaubandusstruktuuri muutused

Gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate import liitu

(38) Vaatlusaluse toote import [Hiina Rahvavabariigist] vähenes 1991. aastal, mil meetmed esmakordselt kasutusele võeti. Import on püsinud meetmete järjestikuste muudatuste ja pikendamiste aastatel 1995, 1999, 2001 ja 2007 kogu aeg väiksena.

(39) Tulemasinate impordi maht [Hiina Rahvavabariigist] oli 1. jaanuarist 2008 kuni 31. märtsini 2012 suhteliselt stabiilne – umbes 50 miljonit tükki 2008. ja 2009. aastal, 70 miljonit tükki 2010. aastal ning 60 miljonit tükki 2011. aastal ja aruandeperioodil. See koosnes siiski üksnes korduvtäidetavatest ja elektrontulemasinatest, mida meetmed ei hõlmanud.

(40) Uurimisaluse toote import Vietnamist on aja jooksul kasvanud. Kui 1997. aastal ei toimunud uurimisaluse toote importi Vietnamist liitu praktiliselt üldse, siis alates 2007. aastast kasvas uurimisaluse toote impordi maht kiiresti.

(41) Aruandeperioodil (AP) moodustas Vietnamist pärit import 84% kogu impordist liitu.

Vietnamist pärit ühekordselt täidetavate tulemasinate impordi osatähtsus protsendina kogu impordist

	2008	2009	2010	2011	AP
Turuosa	80%	84%	83%	84%	84%

Allikas: taotluses esitatud statistika.

Tulemasinate osade eksport [Hiina Rahvavabariigist] Vietnami

(42) Uurimisperioodil eksporditi [Hiina Rahvavabariigist] Vietnami tulekiviga tulemasinate osi. Vietnam on Hiina tulekiviga tulemasinate osade puhul kõige olulisem ekspordisihtkoht. Taotluses esitatud statistika kohaselt on tulemasinate osade eksport [Hiina Rahvavabariigist] Vietnami pärast 1999. aastat oluliselt suurenenud. 1999. aastal moodustas tulemasinate osade eksport [Hiina Rahvavabariigist] Vietnami 3% kogu ekspordist, kuid 2010. aastaks oli Vietnam

muutunud kõige olulisemaks tulemasinate osade ekspordisihtkohaks ja tema osakaal kerkinud 26%-le impordist. Mahuliselt vastaks see 200 miljonile valmis tulemasinale vähem kui 50 miljoni asemel.

Gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate tootmismahud Vietnamis

(43) Kuna Vietnami tootjate esitatud teavet ei saanud arvesse võtta, ei olnud võimalik saada mingit kontrollitavat teavet gaasitoitega ühekordselt täidetavate taskutulemasinate tegeliku tootmise võimalike tasemete kohta.

2.5. Kaubandusstruktuuri muutumise kokkuvõte

(44) [Hiina Rahvavabariigist] liitu toimuva ekspordi üldine vähenemine ja ekspordi suurenemine Vietnamist liitu pärast 2007. aastat ning tulemasinate osade impordi märkimisväärne suurenemine [Hiina Rahvavabariigist] Vietnami pärast 1999. aastat tõid kaasa muutused ühelt poolt [Hiina Rahvavabariigi] ja Vietnami ning teiselt poolt liidu vahelise kaubanduse struktuuris."

22 Sama määruse artikkel 1 sätestab:

„1. Määruse […] nr 1458/2007 artikli 1 lõikes 2 Hiina Rahvavabariigist pärit gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes kehtestatud lõplikku dumpinguvastast tollimaksu laiendatakse Vietnamist lähetatud, CN-koodi ex 9613 10 00 alla kuuluvate gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordile, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Vietnamist pärinevana või mitte.

2. Käesoleva artikli lõikega 1 laiendatud tollimaks nõutakse sisse määruse […] nr 548/2012 artikli 2 ning [algmääruse] artikli 13 lõike 3 ja artikli 14 lõike 5 kohaselt registreeritud, Vietnamist alates 27. juunist 2012 kuni 13. detsembrini 2012 lähetatud impordilt, olenemata sellest, kas see on deklareeritud Vietnamist pärit impordina või mitte.

[…]".

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

23 Rahvusvaheliste vedudega tegelev äriühing APEX laskis 2012. aasta augustist detsembrini ulatuvas ajavahemikus Euroopa Liidus vabasse ringlusse 4 024 080 gaasitoitega ühekordselt täidetavat tulekiviga taskutulemasinat, mis olid saadetud Vietnamist.

24 Hamburgi linna kesktolliameti 26. märtsi 2013. aasta maksuotsusega nõuti vaidlusaluse määruse alusel APEX-ilt mainitud vabasse ringlusse laskmise eest dumpinguvastase tollimaksu tasumist kogusummas 261 565,20 eurot.

25 APEX esitas selle maksuotsuse peale 15. aprillil 2013 vaide. Hamburgi linna kesktolliameti 5. juuni 2013.aasta otsusega jäeti vaie rahuldamata, misjärel APEX esitas 5. juulil 2013 kaebuse Finanzgericht Hamburgile (Hamburgi finantsvaidluste kohus).

26 Esiteks kahtleb nimetatud kohus selles, kas nõukogul oli võimalik laiendada määrusega nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastast tollimaksu, kuna see määrus ei olnud vaidlusaluse määruse vastuvõtmise ajal enam kehtiv. Nimelt nähtub algmääruse artikli 13 lõike 1 sõnastusest ja eelkõige fraasist „kui esineb kehtivatest meetmetest kõrvalehoidmine", et dumpinguvastaseid meetmeid saab laiendada vaid siis, kui need on kehtivad ning seega ei ole aegunud. Selle tõlgenduse kasuks räägib ka dumpinguvastaste meetmete ülesehitus ja eesmärk. Nõnda ei ole dumpinguvastase tollimaksuga maksustamine karistus

varasema käitumise eest, vaid dumpingust tuleneva ebaausa konkurentsi vastu suunatud kaitsemeede, mille eesmärk on tulevikus takistada dumpinguhinnaga importi või muuta see majanduslikult vähem huvipakkuvaks.

27 Finanzgericht Hamburg (Hamburgi finantsvaidluste kohus) möönab siiski, et fraasi „kui esineb kehtivatest meetmetest kõrvalehoidmine" võib mõista nii, et see käib dumpinguvastase tollimaksu laiendamise kohaldamisperioodi, mitte selle dumpinguvastase tollimaksu laiendamismääruse vastuvõtmise kuupäeva kohta. Nimetatud kohus rõhutab sellega seoses, et algmääruse artikli 13 lõike 3 kuues lause näeb sõnaselgelt ette dumpinguvastase tollimaksu laiendamise tagasiulatuvalt alates kuupäevast, mil viimati mainitud määruse artikli 14 lõike 5 kohaselt kehtestati registreerimise nõue. Lisaks tõdeb Finanzgericht Hamburg (Hamburgi finantsvaidluste kohus), et selle määruse eesmärgist ja ülesehitusest tulenevalt on dumpinguvastaste meetmete laiendamist käsitleva määruse ainus eesmärk tagada nende meetmete tõhusus ja takistada neist kõrvalehoidmist. Seega on selline määrus üksnes esialgseid dumpinguvastaseid meetmeid täiendav, mis võib tähendada, et algmääruse artiklis 13 ei sisaldu lõpptähtaega dumpinguvastase tollimaksu laiendamise määruse vastuvõtmiseks.

28 Teiseks leiab Finanzgericht Hamburg (Hamburgi finantsvaidluste kohus), et ei ole tõenäoline, et käesoleval juhul on täidetud kõrvalehoidmise esinemise tingimused, mis on ette nähtud algmääruse artikli 13 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a.

29 Esiteks on tuvastamata asjaomaste kolmandate riikide – Hiina Rahvavabariigi ja Vietnami – ning liidu vahelise kaubandusstruktuuri muutus, mida käsitleb algmääruse artikli 13 lõike 1 kolmas lause. Nimelt ei ole arvandmed asjaomase Hiina Rahvavabariigist pärit kauba impordi kohta piisavalt täpsed, ning vaidlusaluse määruse põhjenduses 39 olevad andmed ei oma asjas tähtsust. Lisaks ei ole Vietnamist pärit importi puudutavate, selle määruse põhjenduses 40 esitatud andmete puhul hõlmatud 2007. aasta ja sellele eelnevad aastad ning neid saab ainult osaliselt seostada selle määruse põhjenduses 42 olevate järeldustega tulemasinate osade Hiina Rahvavabariigist Vietnami eksportimise kohta.

30 Iga juhul esineb ajaline lahknevus 1991. aastal asjaomase Hiina Rahvavabariigist pärit kauba impordi vähenemise, alates 1999. aastast tulemasinate osade Hiina Rahvavabariigist Vietnami ekspordi kasvu ja 2007. aastal asjaomase kauba Vietnamist liitu impordi kasvu vahel. Finanzgericht Hamburgi (Hamburgi finantsvaidluste kohus) täpsustuse kohaselt on ta teadlik, et algmääruse artikli 13 lõige 1 ei sisalda kaubandusstruktuuri muutuse osas ajalist ettekirjutust. Siiski leiab see kohus, et kui on tegemist dumpinguvastaste meetmete kehtestamisest aastaid hiljem toimuva kolmanda riigi ja liidu vahelise kaubandusstruktuuri muutusega, siis on vaja üksikasjalikku selgitust.

31 Peale selle ei nähtu vaidlusalusest määrusest, miks asjaomase Vietnamist pärit kauba impordi kasv ei järgnenud vahetult tulemasinate osade Hiina Rahvavabariigist Vietnami ekspordi kasvule, ega see, kas 2007. aastast alanud Vietnami päritolu tulemasinate impordi kasv vastab võrreldava ulatusega langusele Hiina Rahvavabariigist pärit tulemasinate impordis.

32 Teiseks kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, kas algmääruse artikli 13 lõike 2 punkti a tingimused on täidetud. Ühelt poolt ei saanud põhikohtuasjas kõne all olevad kokkupanekutoimingud „al[ata] või laiene[da] oluliselt alates dumpinguvastase uurimise algatamisest või vahetult enne seda". Teiselt poolt ei ole tõenäoline, et asjaomased kokkupanekutoimingud olid majanduslikult piisavalt põhjendamata või muu majandusliku põhjenduseta kui määrusega nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastastest meetmetest kõrvalehoidmine. Need toiminguid võisid nimelt olla õigustatud odava tööjõuga seotud kaalutlustel.

33 Neil asjaoludel otsustas Finanzgericht Hamburg (Hamburgi finantsvaidluste kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas vaidlusalune määrus on kehtetu, kuna selle määruse vastuvõtmise ajal ei kehtinud enam määrusega nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastane tollimaks, mille kohaldamisala kavatseti laiendada?

2. Kas esimesele küsimusele eitava vastuse korral on vaidlusalune määrus kehtetu, kuna ei ole võimalik tuvastada algmääruse artikli 13 lõike 1 tähenduses kõrvalehoidmist määrusega nr 1458/2007 kehtestatud meetmest?”

Eelotsuse küsimuste analüüs

34 Eelotsuse küsimuste abil, mida on kohane käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada seda, kas vaidlusalune määrus on kehtetu esiteks selle tõttu, et see võeti vastu pärast määruse nr 1458/2007 kehtivuse kaotamist ja teiseks selle tõttu, et nõukogu ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud, et esineb kõrvalehoidmine algmääruse artikli 13 lõike 1 tähenduses.

Sissejuhatavad märkused

35 Olgu märgitud, et Euroopa kohtule esitatud kirjalikes seisukohtades esitas APEX vaidlusaluse määruse kehtetuse aluse, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus eelotsusetaotluses ei kasutanud. APEX väitis, et alates 2012. aasta sügisest oli selge, et määrusega nr 1458/2007 kehtestatud meetmeid ei pikendata, kuna asjaomase Hiina Rahvavabariigist pärit kauba osas ei esinenud enam mingit dumpinguhinnaga impordi ohtu. Neil asjaoludel ei saanud APEX-i arvates kõnealuse dumpinguvastase tollimaksu parandavat mõju pidada algmääruse artikli 13 lõike 1 tähenduses ohustatuks.

36 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt eristatakse ELTL artiklis 267 sätestatud menetluses selgelt siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu ülesandeid ning üksnes siseriiklik kohus, kus menetlus toimub ja kes peab lõpuks asjas otsuse tegema, saab asja eripärast lähtuvalt hinnata nii vajadust saada kohtuotsuse tegemiseks Euroopa Kohtult eelotsus kui ka Euroopa Kohtule esitatud küsimuste asjakohasust (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 26).

37 Veel tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et ELTL artikkel 267 ei kujuta endast õiguskaitsevahendit siseriiklikus kohtus menetletava asja pooltele ja nii ei saa Euroopa Kohus olla kohustatud hindama liidu õiguse kehtivust üksnes põhjusel, et üks pooltest tõstatas selle küsimuse Euroopa Kohtule esitatud kirjalikes seisukohtades (vt kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

38 Neil asjaoludel puudub vajadus laiendada vaidlusaluse määruse kehtivuse uurimist alustega, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole tõstatanud.

Kehtetuse alus, mis põhineb vaidlusaluse määruse vastuvõtmisel pärast määruse nr 1458/2007 kehtivuse kaotamist

39 Esiteks on vaidlusalune määrus, millega algmääruse artikli 13 alusel läbi viidud võimaliku kõrvalehoidmise uurimise tulemusel laiendati määrusega nr 1485/2007 kehtestatud dumpinguvastaseid meetmeid, eelotsusetaotluse esitanud kohtu väitel kehtetu selle tõttu, et see võeti vastu pärast määruse nr 1458/2007 kehtivuse kaotamist ning tõi kaasa laiendatud dumpinguvastase tollimaksu sissenõudmise üksnes tagasiulatuvalt impordi registreerimise nõude kehtestamise ja meetmete aegumise kuupäeva vahelise ajavahemiku eest.

40 Sellega seoses olgu meenutatud, et algmääruse artikli 13 kohaselt on liidu institutsioonidel võimalik juhul, kui nad tuvastavad dumpinguvastastest meetmetest kõrvalehoidmise, laiendada neid meetmeid lisaks meetmetega juba hõlmatud riikidele ka kolmandatest riikidest pärit samasuguse kauba või sellega võrreldes väheseid muudatusi sisaldava kauba impordile.

41 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu tõstatatud esimese kehtetuse aluse kontrollimiseks tuleb kindlaks teha, kas algmääruse artikkel 13 võimaldab pärast dumpinguvastaste meetmete kehtivuse kaotamist võtta vastu nende meetmete laiendamise otsuse.

42 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb liidu õigusnormi – käesoleval juhul algmääruse artikli 13 – kohaldamisala kindlaksmääramiseks arvesse võtta nii selle sõnastust, konteksti kui ka eesmärke (kohtuotsus Angerer, C-477/13, EU:C:2015:239, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

43 Algmääruse artikli 13 sõnastuse kohta tuleb märkida, et peale lõikes 3 ette nähtud kohustuse viia uurimine lõpule üheksa kuu jooksul selle algatamise kuupäevast, ei ole selles artiklis mingit täpsustust selle kohta, millal tuleb vastu võtta võimalik otsus dumpinguvastaste meetmete laiendamise kohta.

44 Vastab tõele, et algmääruse artikli 13 lõike 1 esimene lause kohaselt võib dumpinguvastaseid tollimakse laiendada, „kui esineb kehtivatest meetmetest kõrvalehoidmine”. Sellegipoolest on selle fraasi eesmärk piiritleda olukord, mille esinemisel saab vastu võtta dumpinguvastase tollimaksu laiendamise otsuse. Seega ei saa asuda seisukohale, et „kehtivatele meetmetele” viidates oli seadusandja eesmärk otsustada hetke üle, mil selline laiendamisotsus tuleb vastu võtta, ja seega keelata selle vastuvõtmine juhul, kui dumpinguvastased meetmed, millest on kõrvale hoitud, on aegunud.

45 Algmääruse artikli 13 lõikes 1 olev viide „kehtivatele meetmetele” tähendab hoopis seda, et laiendatud dumpinguvastaste meetmete kohaldamise periood ei tohi olla pikem sellest, mil kehtivad need dumpinguvastased meetmed, mida laiendati.

46 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 31 märkis, ei võimalda algmääruse artikli 13 tekstipõhine analüüs seega välistada võimalust võtta vastu aegunud dumpinguvastaste meetmete laiendamist käsitlev määrus.

47 Algmääruse artikli 13 konteksti ning selle artikli ja üldisemalt asjaomaste eesmärkide analüüs kinnitab, et dumpinguvastaste meetmete laiendamise määruse võib võtta vastu pärast nende meetmete aegumist, kuid seda siiski tingimusel, et meetmeid laiendatakse üksnes aegumisele eelneva ajavahemiku osas, nii et laiendatud meetmed on üksnes tagasiulatuvad.

48 Esiteks tuleb selle kohta märkida, et kuigi algmääruse artikli 10 lõige 1, mis käsitleb dumpinguvastaste meetmete tagasiulatuva jõu puudumist, nii et põhimõtteliselt saab neid kohaldada ainult kauba suhtes, mis on antud vabasse ringlusse pärast meetmed kehtestanud määruse jõustumise kuupäeva, on algmääruse mitmes artiklis nähtud ette erandid sellest põhimõttest. Nimelt lubavad mainitud sätted kohaldada dumpinguvastaseid meetmeid kauba suhtes, mis on antud vabasse ringlusse enne meetmed kehtestava määruse jõustumist, tingimusel et asjassepuutuv import on registreeritud vastavalt algmääruse artikli 14 lõikele 5.

49 Konkreetselt seoses kõrvalehoidmist käsitlevate eeskirjadega on algmääruse artikli 13 lõike 3 teises lauses sätestatud, et uurimine algatatakse määrusega, mille annab komisjon, kes võib samuti anda tolliasutustele korralduse nõuda impordi registreerimist selle määruse artikli 14 lõike 5 kohaselt või nõuda tagatist. Kõnealuse määruse artikli 13 lõike 3 kuues lause näeb omakorda ette, et dumpinguvastaste meetmete laiendamine jõustub kuupäevast, mil artikli 14 lõike 5 kohaselt kehtestati registreerimise nõue. Seega on selle määrusega lubatud tagasiulatuvalt sisse nõuda selle sama määruse artikli 13 alusel vastu võetud laiendamismäärusega kehtestatud laiendatud dumpinguvastast tollimaksu.

50 Teiseks nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et algmääruse põhjenduse 19 ja artikli 13 kohaselt on dumpinguvastast tollimaksu laiendava määruse ainus eesmärk tagada selle tollimaksu tõhusus ja vältida sellest kõrvalehoidmist. Lisaks on kõrvalehoidmise konkreetset konteksti arvestades asjaomase impordi registreerimise kohustuse eesmärk samuti laiendatud lõplike meetmete tõhususe tagamine, muutes võimalikuks tollimaksu tagasiulatuva kohaldamise, vältimaks seda, et kohaldatavad lõplikud meetmed kaotavad oma kasuliku mõju (kohtuotsus Paltrade, C-667/11, EU:C:2013:368, punktid 28 ja 29).

51 Nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 36, seaks lähtumine seisukohast, et dumpinguvastase tollimaksu laiendamise määrust ei saa vastu võtta pärast asjaomaste meetmete aegumist, ohtu kõrvalehoidmise tõkestamiseks võetud meetmetega taotletava tõhususe eesmärgi. Kui nimelt puuduks võimalus sellise määruse vastuvõtmiseks pärast mainitud aegumist, võiks kõrvalehoidmist käsitleva uurimise ajal toimunud import ohustada dumpinguvastaste meetmete parandava mõju kaitset algmääruse artiklis 13 ette nähtud menetluse abil. Praktikas oleks selle tulemuseks võimatus tagada dumpinguvastaste meetmete kasulik mõju kuni nende kohaldamise aja lõpuni, mis vastavalt selle määruse artikli 11 lõikele 2 on põhimõtteliselt viis aastat.

52 Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 55 sedastanud, tuleneks pealegi seisukohast, et algmääruse artikli 13 lõike 3 alusel ei saa dumpinguvastaste meetmete laiendamise määrust vastu võtta pärast asjaomaste meetmete aegumist, komisjonile – olukorrast sõltuvalt – kohustus viia uurimine lõpule selles sättes ette nähtud üheksast kuust lühema ajavahemiku jooksul. Samuti saaks sellisest seisukohast lähtudes lubada sellise määruse vastuvõtmist vahetult enne sellega laiendatavate meetmete aegumist, kuid see oleks keelatud kohe pärast aegumist, ilma et selleks oleks mingit õiguslikku või loogilist põhjendust.

53 Kolmandaks tuleb märkida, et Euroopa Kohus on otsustanud, et lõplikku dumpinguvastast tollimaksu laiendav meede üksnes täiendab algset õigusakti (kohtuotsus Paltrade, C-667/11, EU:C:2013:368, punkt 28).

54 Kuigi sellest tuvastusest järeldub, et laiendatud meetmed ei saa kehtida pärast laiendatavate meetmete aegumist, ei saa nende vahel oleva seose põhjal järeldada, et laiendatud meetmete kehtestamise otsus tuleks teha enne laiendatavate meetmete aegumist.

55 Eeltoodud analüüsi põhjal tuleb tõdeda, et algmääruse artikliga 13 ei ole vastuolus see, kui dumpinguvastaste meetmete laiendamise määrus võetakse vastu pärast asjaomaste meetmete kehtivuse kaotamist tingimusel, et esiteks puudutab laiendamine üksnes meetmete kehtivuse kaotamisele eelnevat ajavahemikku ja teiseks on kõrvalehoidmise uurimise algatamisel antud korraldus nõuda impordi registreerimist või – olukorrast sõltuvalt – tagatist algmääruse artikli 13 lõike 3 ja artikli 14 lõike 5 alusel, et laiendatud meetmeid saaks kohaldada tagasiulatuvalt alates registreerimise kuupäevast.

56 Põhikohtuasja puhul vastab tõele, et määrusega nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastased meetmed aegusid 13. detsembril 2012, samas kui neid meetmeid Vietnamist pärit impordile laiendav vaidlusalune määrus võeti vastu alles 18. märtsil 2013. Siiski puudub vaidlus selle üle, et komisjon algatas 25. juunil 2012 määrusega nr 548/2012 uurimise, tegemaks kindlaks, kas mainitud impordil hoiti kõnealustest meetmetest kõrvale, ning andis tolliasutustele korralduse võtta kohased meetmed selle impordi registreerimiseks.

57 Lisaks sellele piiras vaidlusaluse määruse artikli 1 lõige 2 laiendatud tollimaksu sissenõudmise ajavahemikuga 27. juunist 2012, mil jõustus määrus nr 548/2012, kuni 13. detsembrini 2012, mil määrusega nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastased meetmed aegusid, Vietnamist pärit impordiga.

58 Neil asjaoludel tuleb käesoleva otsuse punktis 55 esitatud arutluskäiku arvestades tuvastada, et komisjon ei rikkunud algmääruse artiklist 13 tulenevaid nõudeid, kui ta võttis vaidlusaluse määruse vastu kuupäeval, milleks määrusega nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastased meetmed olid

aegunud, sest esiteks puudutas nende dumpinguvastaste meetmete laiendamine üksnes nende aegumisele eelnevat perioodi ning teiseks kohustati alates kõrvalehoidmise uurimise algatamise päevast asjaomase impordi registreerimiseks selle määruse artikli 13 lõikele 3 ja artikli 14 lõikele 5 kohaselt, et laiendatud meetmeid saaks kohaldada tagasiulatuvalt.

59 Seega ei tingi vaidlusaluse määruse kehtetust asjaolu, et see võeti vastu siis, kui määrus nr 1458/2007 enam ei kehtinud.

Kehtetuse alus, mis põhineb kõrvalehoidmise esinemise õiguslikult piisavalt tõendamata jätmisel

60 Teiseks viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus vaidlusaluse määruse võimalikule kehtetusele selle tõttu, et nõukogu ei ole õiguslikult piisavalt tõendanud algmääruse artikli 13 lõike 1 tähenduses kõrvalehoidmise esinemist, kuna ta on esiteks jätnud tõendamata kaubandusstruktuuri muutuse ja teiseks selle, et kokkupanemistoiminguid hakati tegema või nende tegemine intensiivistus oluliselt alates dumpinguvastase uurimise algatamisest või vahetult enne seda ning ilma muu majandusliku põhjuseta, kui määrusega nr 1458/2007 kehtestatud dumpinguvastaste meetmete vältimine.

61 Olgu meenutatud, et Euroopa Kohtu varasema otsustuspraktika kohaselt on liidu institutsioonidel ühise kaubanduspoliitika ja iseäranis kaubanduse kaitsemeetmete valdkonnas ulatuslik kaalutlusõigus nende majanduslike, poliitiliste ja õiguslike olukordade keerulisuse tõttu, mida nad uurima peavad. Niisiis peab kohtu kontroll seoses nende hinnangutega piirduma kontrolliga menetlusnormide järgimise üle, vaidlustatud valiku tegemiseks valitud faktiliste asjaolude sisulise õigsuse üle, ilmse hindamisvea puudumise üle nende faktiliste asjaolude hindamisel või võimu kuritarvitamise puudumise üle (vt kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).

62 Mis puutub konkreetselt dumpinguvastastest meetmetest kõrvalehoidmisse, siis algmääruse artikli 13 lõige 1 sätestab, et kõrvalehoidmiseks loetakse kolmandate riikide ja liidu vahelise kaubandusstruktuuri muutust, mis tuleneb tavast, protsessist või toimingust, millel ei ole piisavat põhjendust või majanduslikku õigustust peale tollimaksu kehtestamise, ja kui on tõendeid kahju kohta või selle kohta, et tollimaksu parandav mõju on samasuguse toote hindade ja/või koguste tõttu ohustatud.

63 Selle määruse artikli 13 lõike 3 kohaselt peab komisjon algatama uurimise, kui on olemas tõendid, millest võib esmapilgul järeldada kõrvalehoidmist. Kui uurimise jooksul tuvastatud faktid võimaldavad järeldada, et sellise kõrvalehoidmisega on tegemist, teeb komisjon nõukogule ettepaneku dumpinguvastaste meetmete laiendamiseks (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 31).

64 Siiski ei anna ükski algmääruse säte komisjonile kõrvalehoidmist käsitleva uurimise raames pädevust kohustada kaebuses viidatud tootjaid või eksportijaid uurimises osalema või teavet esitama. Seega saab komisjon endale vajaliku teabe hankimisel tugineda vaid huvitatud isikute vabatahtlikule koostööle vajaliku teabe esitamisel (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 32).

65 Sel põhjusel on liidu seadusandja algmääruse artikli 18 lõikes 1 ette näinud, et kui mõni huvitatud isik ei võimalda juurdepääsu vajalikule teabele või ei esita vajalikku teavet või märkimisväärselt takistab uurimist, siis võib nii negatiivsed kui ka positiivsed esialgsed ja lõplikud järeldused teha kättesaadavate faktide põhjal (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 33).

66 Lisaks täpsustab sama määruse artikli 18 lõige 6, et kui puudutatud isik ei tee koostööd või teeb koostööd osaliselt ning kõnealust asjakohast teavet seetõttu ei anta, võib tulemus olla kõnealusele osapoolele vähem soodne kui koostöö tegemise puhul (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 34).

67 Kuigi on tõsi, et algmäärus ja eelkõige selle artikli 13 lõige 3 kehtestab põhimõtte, mille kohaselt lasub tõendamiskoormis liidu institutsioonidel, on tõsi ka see, et artikli 18 lõiked 1 ja 6 kergendavad seda koormist märgatavalt, nähes juhuks, kui huvitatud isikud koostööd ei tee, ette, et institutsioonid võivad kõrvalehoidmist käsitleva uurimise järeldustes tugineda ka kättesaadavatele andmetele, ning et isikuid, kes ei ole koostööd teinud, võidakse kohelda vähem soodsalt (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 35).

68 Algmääruse artiklist 18 tuleneb tõepoolest, et liidu seadusandja ei ole soovinud luua õiguslikku eeldust, mis võimaldaks tuletada huvitatud või puudutatud isikute koostööst keeldumisest otseselt, et esineb kõrvalehoidmine, vabastades liidu institutsioonid nõnda igasugusest tõendamise nõudest. Võttes siiski arvesse võimalust teha olemasolevate andmete põhjal järeldusi, isegi lõplikke, ja kohelda isikut, kes ei tee koostööd või teeb seda üksnes osaliselt, vähem soodsalt kui tema koostöö korral, on täpselt sama ilmne, et liidu institutsioonidel on lubatud järeldada kooskõlaliste kaudsete tõendite kogumist, et on tegemist kõrvalehoidmisega algmääruse artikli 13 lõike 1 tähenduses (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 36).

69 Mis tahes muu lahendus ohustaks liidu kaubanduse kaitsemeetmete tõhusust iga kord, kui liidu institutsioonid puutuvad kokku sellega, et kõrvalehoidmist käsitleva uurimise käigus keeldutakse koostööst (kohtuotsus Simon, Evers & Co., C-21/13, EU:C:2014:2154, punkt 37).

70 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu tõstatatud teist kehtetuse alust tuleb käsitleda neist kaalutlustest lähtudes.

71 Selles küsimuses nähtub vaidlusaluse määruse põhjendustest 28–36, et põhikohtuasjas kõne all oleva kõrvalehoidmise uurimise raames tegid koostööd seitse Vietnami eksportivat tootjat. Nende eksportivate tootjate juurde tehtud kontrollkäikude tulemusel tuvastas komisjon siiski, et nad olid talle esitanud teavet, mida ei saanud pidada usaldusväärseks. Nagu lisaks nähtub selle määruse põhjendusest 37, ei teinud koostööd Hiina eksportivad tootjad.

72 Seega tuli järeldused Vietnami ja Hiina Rahvavabariigi päritolu gaasitoitega ühekordselt täidetavad tulekiviga taskutulemasinate liitu importimise ja tulemasinate osade Hiina Rahvavabariigist Vietnami eksportimise kohta teha algmääruse artikli 18 lõike 1 alusel. Sellest lähtudes tugines komisjon eelkõige Eurostati Comexti andmebaasile, uurimise algatamise aluseks olnud taotluses esitatud ÜRO Comtrade'i statistikale ja teistele selles taotluses esitatud andmetele.

73 See teave võimaldas komisjonil, kes viis läbi vaidlusaluse määruse vastuvõtmise aluseks olnud uurimise, tuvastada – nagu nähtub vaidlusaluse määruse põhjendusest 38 – esiteks, et asjaomase toote import Hiina Rahvavabariigist vähenes 1991. aastal, mil meetmed esimest korda kasutusele võeti ja et import on sellest saadik olnud vähene. Teiseks on selle määruse põhjendustes 40 ja 41 tõdetud, et asjaomase toote import Vietnamist liitu on alates 2007. aastast kiiresti kasvanud ja et selle impordi maht, mis 2008. aastal oli 80% asjaomase toote liitu impordi kogumahust, ulatus kogu aruandeperioodil 84%-ni liitu impordi kogumahust. Kolmandaks on selle määruse põhjenduses 42 märgitud, et alates 1999. aastast kasvas oluliselt tulekiviga tulemasinate osade eksport Hiina Rahvavabariigist Vietnami ja 2010. aastaks oli selle osakaal 26% tulemasinate osade kogueksportidist Hiina Rahvavabariigist.

74 Sel alusel esitati vaidlusaluse määruse punktis 44 järeldus, et Hiina Rahvavabariigist liitu toimuva ekspordi üldine vähenemine ja ekspordi kasv Vietnamist liitu pärast 2007. aastat ning tulemasinate osade impordi märkimisväärne kasv Hiina Rahvavabariigist Vietnami pärast 1999. aastat tõid kaasa muutused ühelt poolt Hiina Rahvavabariigi ja Vietnami ning teiselt poolt liidu vahelise kaubanduse struktuuris.

75 Kuigi vaidlusalune määrus osutab asjaomase toote Hiina Rahvavagariigist liitu toimunud impordi vähesele mahule 2007. aastal ja Vietnami päritolu asjaomase toote liitu impordi mahu olulisele suurenemisele sellest aastast alates, nähtub sellest määrusest seevastu, et tulemasinate osade eksport Hiina Rahvavabariigist Vietnami kasvas 1999. aastast alates.

76 Järelikult ei saa õiguspäraselt järeldada, et ühelt poolt tulemasinate osade Hiina Rahvavabariigist Vietnami ekspordi kasvu ja teiselt poolt asjaomase toote Vietnamist liitu impordi kasvu vahel on seos.

77 Neil asjaoludel ei saa asuda seisukohale, et nõukogu ja komisjon tuginesid algmääruse artikli 13 lõike 1 tähenduses kõrvalehoidmise esinemise tuvastamisel käesoleva otsuse punktis 68 viidatud kohtupraktika tähenduses piisavalt kooskõlaliste kaudsete tõendite kogumile.

78 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb eelotsuse küsimustele vastata, et vaidlusalune määrus on kehtetu.

Kohtukulud

79 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Nõukogu 18. märtsi 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 260/2013, millega laiendatakse määrusega (EÜ) nr 1458/2007 Hiina Rahvavabariigist pärit gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordi suhtes kehtestatud lõplikku dumpinguvastast tollimaksu Vietnami Sotsialistlikust Vabariigist lähetatud gaasitoitega ühekordselt täidetavate tulekiviga taskutulemasinate impordile, olenemata sellest, kas need on deklareeritud Vietnami Sotsialistlikust Vabariigist pärinevana või mitte, on kehtetu.

Allkirjad